

راهنمای مراقبت های چشمی

(ویژه پزشکان عمومی)

دکتر سید حسینی هاشمی

انتشارات فرهیختگان دانشگاه

سرشناسه: هاشمی، حسن ۱۳۳۸

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای مراقبت های چشمی / حسن هاشمی

مشخصات نشر: تهران: فرهیختگان دانشگاه، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۲۴۶ ص: جدول، مصور

شابک: ۱۴۵۰۰۰ ریال
ISBN: 978-600-5618-57-0

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: چشم پزشکی - پرستاری مراقبت

موضوع: چشم - بیماری ها و نقص ها

رده‌بندی کنگره ۱۳۸۹ ر ۲ / ۸۸ / RE

رده‌بندی دیویی: ۶۱۰ / ۷۳۶۷۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۴۹۵۸۴

ناشر: فرهیختگان دانشگاه

مدیر مسئول: مهندس علیرضا لچانی

عنوان کتاب: راهنمای مراقبت های چشمی (ویژه پزشکان عمومی)

نویسنده: دکتر سید حسن هاشمی

چاپ: محیا

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۴۵۰۰۰ ریال

آدرس: تهران میدان انقلاب - خیابان ۱۶ آذر - کوچه پارسی - لاکه طبقه سوم

تلفن: ۹-۰۹۴۱۲۱۳۰۸۶۳۹۸-۶۶۴۹۰۱۷۸-۹ پایگاه اینترنتی: www.ferehpub.ir

فهرست

نماهای نزدیک	پتوز ۴۰
مقدمه	اشکریزش ۴۲
	کاهش موقت بینایی ۴۴
فصل ۱: معاینه غربالگری ۱	فصل ۴: چشم قرمز ۴۷
اجزاء معاینه ۱	۱: بلفاریت مزمن ۴۷
حدت بینایی ۱	۲: گل مژه ۵۰
میدان بینایی روبرو ۷	۳: شالازیون ۵۱
معاینه خارجی ۹	۴: داکریوسیستیت ۵۱
معاینه مردمک ۱۰	۵: سلولیت حدقه چشم * ۵۲
معاینه حرکت و همراستایی ۱۲	۶: التهاب غیر عفونی (اتوایمیون) حدقه
معاینه با افتالموسکوپ ۱۴	چشم ۵۴
فصل ۲: بیمار بدون علامت ۱۹	۷: نوریت حدقه چشم * ۵۵
مبنای کار ۱۹	۸: کراتیت * ۵۶
توالی و اجزاء معاینات ۲۰	۹: یوریت خدام * ۵۷
	۱۰: گلوکز، راویه بسته حاد * ۵۸
فصل ۳: علائم و نشانه‌های شایع ۲۵	۱۱: اندوفتالمیت * ۶۰
کاهش حاد و پایدار بینایی ۲۵	۱۲: اپی اسکلریت و اسکلریت * ۶۱
آنیزوکوریا ۲۹	۱۳: پینگوکولای ملتهب ۶۲
کاهش مزمن و پیشرونده بینایی ۳۰	۱۴: ناخنک ۶۳
دوبینی ۳۱	۱۵: خونریزی زیر ملتحمه ۶۴
تاری دید ۳۲	۱۶: کوثر و نکتیویت باکتریایی * ۶۵
محو شدن تصویر ۳۴	۱۷: کوثر و نکتیویت آلرژیک ۶۷
دیدن جرقه ۳۴	۱۸: درماتوکوثر و نکتیویت تماسی ۶۸
دیدن جسم شناور ۳۶	۱۹: کوثر و نکتیویت شیمیایی (سمی) ۶۹
درد چشم ۳۸	۲۰: کوثر و نکتیویت ویروسی ۶۹
پروپتوز ۳۹	۲۱: کوثر و نکتیویت کلامیدیایی ۷۱

۲۲: کوثر و نکستیویت اتوایمیون ۷۳

۲۳: فیستول شریانی - وریدی سینوس کاورنو * ۷۴

فصل ۵: ترومای چشمی ۷۵

سوختگی شیمیایی ۷۵

آسیب بلانت چشم ۷۹

آسیب پاره کننده چشم ۸۲

جسم خارجی در داخل چشم ۸۲

آسیب پاره کننده پلک ۸۴

شکستگی دیواره حذقه چشم ۸۴

جسم خارجی در ملتحمه ۸۶

جسم خارجی در قرنیه ۸۸

خراشیدگی قرنیه ۸۹

فصل ۶: بیماری‌های مهم چشمی ۹۳

سندرم Adie ۹۳

تحلیل وابسته به سن ماکولا ۹۴

تنبلی چشم ۹۷

کاتاراکت ۹۸

رتینوپاتی دیابتی ۱۰۰

سندرم چشم خشک ۱۰۴

نئوپلاسم‌های پلک ۱۰۶

گلوکوم ۱۰۷

سندرم هورنر ۱۱۱

سرطان متاستاتیک داخل چشمی ۱۱۳

فلج حرکتی چشم: عصب سوم جمجمه‌ای ۱۱۴

فلج حرکتی چشم: عصب چهارم جمجمه‌ای ۱۱۶

فلج حرکتی چشم: عصب ششم جمجمه‌ای ۱۱۷

انفارکت عصب اپتیک در آرتریت سلول ژنانت ۱۱۸

نوریت اپتیک ۱۲۰

اختلالات انگساری ۱۲۱

جداشدگی شبکه ۱۲۴

انسداد عروقی شبکه ۱۲۹

رتینیت پیگمنتوزا ۱۳۲

رتینوبلاستوم ۱۳۵

رتینوپاتی ناشی از زودرس بودن ۱۳۶

استرایبسم ۱۳۷

ملانوم یووه ۱۳۹

فصل ۷: داروهای چشمی ۱۴۱

بیجس کننده‌ها ۱۴۱

داروهای ضد آلرژی ۱۴۳

داروهای ضد باکتری ۱۴۸

داروهای ضد قارچ ۱۵۲

داروهای ضد التهاب ۱۵۲

داروهای ضد ویروس ۱۵۵

اشک‌های مصنوعی ۱۵۶

داروهای گلوکوم ۱۵۸

میدریاتیک‌ها و سیکلوپلژیک‌ها ۱۶۴

فصل ۸: داروهای سیستمیک ۱۶۷

آمیودارون ۱۶۷

آنتی کولینرژیک‌ها ۱۶۸

بیس فسفونات‌ها ۱۶۹

کورتیکواستروئیدها ۱۶۹

سیکلوسپورین A ۱۷۰

سیتوزین آرابینوزید ۱۷۱

دفروکسامین مسیلات ۱۷۱

دیگوکسین ۱۷۲

اتامبوتول هیدروکلرید ۱۷۳

هیدروکسی کلروکین سولفات ۱۷۳

ایزونیازید ۱۷۴

ایزونیازید ۱۷۵

ایزونیازید ۱۷۵

مایدوسیکلین ۱۷۶

نفازودول هیدروکلرید ۱۷۷

فنی توتین ۱۷۷

سیلدنافیل ۱۷۸

تاموکسیفن سترات ۱۷۸

تیوریدازین ۱۷۹

توپیرامات ۱۸۰

وین کریستین ۱۸۰

فصل ۹: بیماری‌های سیستمیک با تظاهرات مهم چشمی ۱۸۱

آکنه روزاسه ۱۸۱

ایدز ۱۸۲

اسپوندیلیت آنکیلوزان ۱۸۳

آلرژی آتوپیک ۱۸۳

بیماری بهجت ۱۸۴

کاندیدیاز، منتشر ۱۸۴

عفونت کلامیدیایی، بزرگسالی ۱۸۵

عفونت کلامیدیایی، نوزادی ۱۸۵

- سندرم کوگان ۱۸۶
- کرائیوسینوستوز ۱۸۶
- عفونت کریپتوکوکی ۱۸۶
- عفونت سایتومگالوویروس ۱۸۷
- دیابت ملیتوس ۱۸۷
- انعقاد داخل عروقی منتشر ۱۸۸
- سندرم داون ۱۸۸
- دیس پروتئینی‌ها ۱۸۹
- بیماری امیولی ۱۸۹
- اندوکاردیت، باکتریایی ۱۸۹
- دیسپلازی فیبرو ۱۹۰
- آرتریت سلول ژنانت ۱۹۰
- عفونت گونوکوکی ۱۹۱
- بیماری پیوند علیه میزبان ۱۹۱
- بیماری گریوز ۱۹۲
- عفونت ویروس هرپس سیمپلکس، شکل نوزادی ۱۹۳
- عفونت ویروس هرپس سیمپلکس، شکل اولیه ۱۹۳
- عفونت ویروس هرپس سیمپلکس، شکل راجه ۱۹۴
- عفونت ویروس هرپس زوستر ۱۹۴
- هوموسیستینوری ۱۹۵
- هیپر لیپوپروتئینی ۱۹۵
- پرفشاری خون، حاد ۱۹۶
- پرفشاری خون، مزمن ۱۹۷
- کمبود ویتامین A ۱۹۷
- بیماری التهابی روده ۱۹۸
- لوکمی ۱۹۸
- لوپوس اریتماتو، منتشر ۱۹۹
- سندرم مارفان ۱۹۹
- مولتیپل اسکروز ۱۹۹
- میاستنی گراو ۲۰۱
- دیستروفی میوتونیک ۲۰۱
- نوروفیبروماتوز نوع ۱ ۲۰۲
- ترومای غیر تصادفی ۲۰۲
- پمفیگوئید، سیکاتریسی ۲۰۳
- سودوگزانتوما الاستیکوم ۲۰۴
- سندرم رایتز ۲۰۵
- آرتریت روماتوئید، شکل بزرگسالی ۲۰۵
- آرتریت روماتوئید، شکل جوانی ۲۰۶
- روبل، مادرزادی ۲۰۶
- سارکوئیدوز ۲۰۶
- فلج عصب هفتم مغزی ۲۰۷
- بیماری سلول داسی شکل ۲۰۸
- سندرم شوگرن ۲۰۹
- سندرم استیونس-جانسون ۲۰۹
- سندرم استورج-ویر ۲۱۰
- سیفیلیس ۲۱۰
- توکسوپلاسموز ۲۱۱
- اسکلروز توبروس ۲۱۲
- بیماری فون هیل-لیندانو ۲۱۲
- گرانولوماتوز وگنر ۲۱۳
- بیماری ویلسون ۲۱۳
- ضمیمه ۲۱۵
- پیوست الف: سؤالات رایج از بیماران ۲۲۳
- پیوست ب: آناتومی چشم ۲۲۳
- اندکس ۲۴۱

مقدمه

سرعت روز افزون گسترش علوم و خصوصاً پزشکی باعث شده است تا نیاز به تجدید و به روزرسانی منابع علمی بیش از پیش احساس گردد. چشم‌پزشکی نیز از این قاعده جدا نبوده و همه ساله کتب و مراجع جدید برای استفاده چشم‌پزشکان منتشر می‌گردد. این موضوع در خصوص کتاب‌های تخصصی و فوق تخصصی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و در حال حاضر هر ساله کتاب‌هایی که به بیان تکنیک‌های جدید تشخیصی و درمانی چشم‌پزشکی می‌پردازند به چاپ می‌رسند. در مورد دانشجویان پزشکی و پزشکان عمومی این احساس وجود دارد که برخی از کتب موجود پاسخگوی نیاز علمی این گروه نمی‌باشد و با تغییر رویکرد نظام آموزش پزشکی به سمت روش‌های Evidence Base، این مسئله بیشتر خودنمایی می‌کند. پرداختن بیش از حد به بحث تئوری باعث می‌شود تا ایشان ضمن آموختن بسیاری از مطالب جزئی و میرض‌ر، امکان بهره‌گیری از دانش خود را نداشته باشند. به همین دلیل ضرورت وجود یک مرجع کاربردی و قابل استفاده در تشخیص بیماری‌های چشمی و انجام اقدامات مقدماتی نیز درمان برخی از مشکلات برای پزشکان مشاهده می‌شود.

آکادمی چشم‌پزشکی آمریکا اقدام به چاپ کتاب‌هایی برای پزشکان عمومی، دانشجویان و نیز سایر گروه‌های مرتبط مانند پرستاران چشم‌پزشکی، پرسنل مطب‌ها، بخش‌ها و بیمارستان‌های چشم کرده که با نگاهی جدید سعی نموده است تا توانایی ایشان را در برخورد با بیماران چشمی افزایش دهد. کتاب پرستار چشم‌پزشکی که در سال ۱۳۸۷ توسط مرکز تحقیقات چشم‌پزشکی نور منتشر شد از همین نمونه بوده که مورد استقبال مخاطبان خود قرار گرفته است. به همین دلیل بر آن شدیم تا کتاب دیگری از این مجموعه که ویژه پزشکان عمومی و دانشجویان پزشکی است را ترجمه و تدوین نماییم.

کتاب حاضر ضمن پرداختن به مباحث علمی و تئوری چشم‌پزشکی، با ارائه نکات عملی در قالب «نمای نزدیک»، امکان یادگیری کاربردی تر موضوعات را فراهم آورده است. این کتاب که شامل ۹ فصل است، به بیان مباحثی چون معاینات غربالگری، علائم و بیماری‌های چشمی، بیماری‌های سیستمیک دارای نظاهرات چشمی و نیز داروها پرداخته و ضمناً در انتهای کتاب و در قالب ضمیمه و پیوست مطالبی آمده است که بسیار مورد استفاده خواهد بود. به طور قطع مطالبی که به شکل «نمای نزدیک» ارائه شده از کاربردی‌ترین بخش‌های کتاب بوده و تصاویر رنگی کتاب در شناخت بیماری‌ها و مشکلات چشمی کمک کننده خواهد بود.

امید است کتاب حاضر بتواند در جهت افزایش دانش مخاطبان و ارائه بهتر خدمات چشم‌پزشکی به بیماران خصوصاً در مناطقی که دسترسی به چشم‌پزشک محدود و مشکل است و نیز در موارد اورژانس مفید واقع شود.